БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

СЕНТЯБРЬ 24 воскресенье 1939 он № 221 (2921) Сэн 10 мунгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай ОРГАН.

...darta Ulaan Aarmiiiji staxaanovska azalaar demzeje

...anai tyrel Ulaan Aarmi bol... syleelelgiingee aguujixe...ilgiiji xyndeteigeer ba aldar ...oigoor bejelyylze baina. ...n zilnyydei torşo soo, paan...ezemdelge doro baihan ba ...iei yjede, bankruudtahan ...bsko gyrenei uxaagyi xy...erilegşedeer, xeere xajag...an Baruun Ukrainiin ba ...un Beloryyssiiin xynzon ...a Ulaan Aarmiiiji ton ba...igaar ugtana.

...aanska Poolsşiin koloniaalь...bogoolnuudai baidalda bai... ba uragşagyi dainda paa...daar xyseer oruulagdahan, ...ai axadyy—ukraiincanuud ...eloryyssyydte bajartai xy...r ydernyyd jiree. Baruun ...iiniin ba Baruun Beloryy...n seloonuud ba gooroduud...olhon, Ulaan Aarmiiin bo...yydtei uulzalganuud deere, ...nai nere xadaa yni udaan ...egdehen syleelelgiin siim...bolon, oiriin zol zargalai ...g bolon xanxinana.

...le uulzalganuud tuxai: ny... Staalinai portreediiji ton ...yyneer uraldaa niaahan ta...an-beloryyssi tuxai, ulaa...meicyydte sesegyydiiji be...ehen beloryysske ba uk...iska basagad, edirşyyd tu... eerlingee ba axadyyner, ...enereigee nerehee xelehen ...ezeel—ukraiinska tariaa... Myxaaşe tuxai gynzegii...r bajarlangyigeer unşaza ...ogyi: tere xadaa iigeze xe...

...il dalanahataib, tiin, bide... tuxai anxaradag ba bodo... xyn, byxii daralagdagşadai ...e, Moskvaada bii jym geze ...eneb. Bi terenei neriiji mede... Ene xadaa—Ioosif Staalin". ...SSR-ei azalşad bolbol eeriin... praviitelьstviiji toiron, bolь...g paartiiiji toiron, nyxer ...iiniiji toiron negen xyn ...eer zagsanxai. Soveed arad ...ol Soveed praviitelьstviin ...n poliitikiiji negen xyn şin...r halşaana.

...anai aguujixe socialiis exe ...oi xizaargyi yregen byxii ...a talmaida xydelmerişed, ...oozniguud, inteili geent...d bolbol Soveed praviitelь...n tolgoi nyxer V. M. Moo...voi raadiogoor xelehen ...ji zakoonno omogorxoltoi...r sonosoo. Manai exe oro...ajuulgyiji byxezyylxe, şadal... poolьsko gyrenei handaran ...han deerehee bii bolzo ma...eldeb slyçainostь ba gene...uşaralnuudhaa ajuulgyijinь ...aaxa, paanska daralaita do...algaa negeşuhata ukraiin...uud ba beloryyssyydte axa...giin tuhalamza yzyylxiin ... garaa harbaixa. Baruun ...aiiniin ba Baruun Beloryys... xynzonoi azabaidaliiji, zee... xamagaalga doroo abxa—...ai oronoi urda tabigdahan ...zorilgonuud xadaa ton eli, ...ostoi ba Soveed xyn byxen...dyte baina.

...aaltikahaa Tiixi okeaan xyr...aarktikahaa sybtroopiguud ...er—gooroduud ba seloo...dta bolhon olon tooto mii...nyyd ba suglaanuud deere—...er Moolotovoi gaixamşag ...yydenь xanxinan orjoloo: **...Mynee manai zorilgo, xy...merişen ba tariaaşan by...iei zorilgo, slyyzaşçi ba ...iligeent byxenei zorilgo ...aa eehediingee poostnuud...ynen sexeer ba zorigtoi...r azallaza, eneegeeree ...an Aarmida tuhalamza ...ylgede baina".**

...yxer Moolotovoi ene uriaal ...aa byxii oron dotor ton yr... demzelgiiji oloo. Soveed ... bolbol naidaltaigaar ba ...ugaar, miirne zoxioon bai...glingaa azaliiji yrgelzelyyl...r baina. Tere xadaa manai ...an Aarmi bolbol terenei ur...tabigdahan xyndetei zoril... ariuunaar dyyrgexe geze ...lana. Soveed arad bolbol ...en mergen staalinska poliiti... xadaa daisadai jamarşji me...goxonuudiiji sag soonь bu...oxixo geze naidana. Tere ...aa Soveed praviitelьstviin ...yyşiin uriaalaar, exe oronoo ...arşji daisanhaa, jamarşji ...tolgohoo xamagaalxiin tula ...yygeeree sagsaxaar xezeeş...belen

Ede martagdaşagyi ydernyydei bajartai dolgin xadaa Soveed xynyydiiji azalai geroiizmiin şinenyyd amzaltanuudta zorigzuulna. Azalşan byxen xadaa eerlingee poost deere, şin zorimgoi azalaaraa, terenei byteesiiji deeşelyylgeeree, plaanova daabarinuud ba noormanuudiiji ylyylen dyyrgelgeeree, geroiiçeska Ulaan Aarmiiin istoriiçeska zorilgonuudaa dyyrgelgedenь tuhalna. Promiişlennostiiin, socialiis poolinuudai, nauuçna instityydyydei staxaanovcuud xadaa eneeniiji medene, eneen tuxai hanana.

Manai exe oronoi tugiiji bojevoi froontnuud deereşji, miirne azaldaşji ynder deere abza jabaxa gehen Soveed aradai şiideberinь xatuu.

Oron dotor, xojor ba yşee olonşji stanooguudta nege xydelmerişenei azallaxiin tylee xydeleen, azalai byteesiiji deeşelyylxe ugaajixe argabaidaliiji, ceexte ba zavoodto miinimym xydelmerişenei baixada, produukciin maaksimym ygexe argabaidaliiji bejedee xadagalaza baihan xydeleen delgeree.

Olon predprijaatinuudta, profeessinyydiiji zoxilduulan abxiin tylee xydeleen delgereze exilee, ene xadaa xysed bişeer xereglegdedeg nileed olon podsoobno xydelmerişediiji yretei azalda syleelze ygexe baina.

„Skoroxood" geze leeningraadska faabrikiin emegtei xydelmerilegşed bolbol eneenei urda tee gansal ereşyydei xydelmerildeg profeessinyydiiji şudalxiin tylee orolsoo. „Zaporoozstaalь" kombinaad deere, xydelmerişedei xojorzuun tabin exenernyyd xadaa elektromaşiniistnuud, sleesarьnuud kraanova maşiniistnuudai kyyrsnyydte huralsana. Ede Soveed patriootkanuudai yysxel xadaa xeden miangan exenernyydte zişee bolxo johotoi.

Aguujixe Oktiaabrьska Socialiis Revoliyyciin XXII oi dyteleze baina. Ene zilde aguujixe oiji bidentei xamta, Baruun Ukraiiniin ba Baruun Beloryyssiin xeden milliоon tryyzenni gyyd bolbol tyryyşiinxiee syleeteigeer ugtaxa baina.

Revoliycioonno praazdniguudiiji yiledberide ba kylьtyyrede şinenyyd ilaltanuudtaigaar ugtalga xadaa manai oron dotor aldarta tradiica bolhoor yni bolonxoi. Aguujixe Oktiaabrьska Socialiis Revoliyyciin ene zilei oiji ylemze gaixamşag amzaltanuudaar, ylemze tolotomo xeregyydeer temdeglelge —predprijaati, kolxooz, yçrezdeeni byxenei, Soveed grazdaniin byxenei aldar soliin xereg myn.

Yiledberiiingee programmiiji dyyrgexe ba ylyylen dyyrgexe, tylişe ba serьjoogoi ekonoomiiiji tuilaxa, produukcanuudai eeriinь sengiiji dooşoruulgiiji tuilaxa—zavood byxenei, faabrika byxenei zorilgonь tiime baina. Nyyrhen, neeftь ba metaallai ylyy toonniin tylee temesel, maşiinanuud ba taankanuudiiji plaanhaa ylyygeer gargalga—ede byxii xadaa manai exe oronoi xyse şadaliiji byxezyylne, manai Ulaan Aarmiiin xysiiji arbidxana. Kolxoozno maassa bolbol urgasa xuriaalga ba soxilgiiji ton tyrgeer dyyrgelgiiji, namarai polevoi xydelmerinyydiiji ziseete hainaar yngergelgiiji, malazalda ynder pokazaatelьnuudiiji tuilaza, ene xeregte zoriuulna.

Aguujixe Oktiaabrьska Socialiis Revoliyyciin xorin xojordoxi oin xyndelelde socialiis sorevnovaaniiin tugiiji deere yrgeje! Soveed Sojuuzai xyseşadaliiji byxezyyldeg, manai aldarta Ulaan Aarmida aguujixe syleelelgiin zorilgiiji dyyrgelgedenь tuhaldag, azalai froontnuud deere tvorçesko ilaltanuudiiji arbidxaja!

(„Praavdiin" tyryy bişeghee).

1939 onoi sentiaabriiin 21-nei RKKA-gei generaalьna ştaabai operatiivna medee

Sentiaabriiin 21-de, Ulaan Aarmiiin çaastьnuud xadaa urda yderte ezelegdehen xilenyyd deeree byxezene.

Baruun Beloryysside ba Baruun Ukraiinadaxi ezelegdehen territoorinuudiiji, Kobriin, Lyneec liiniiin urda tee, poolьsko aarmihaa seberlelgiiji yrgelzelyylze, Ulaan Aarmiiin çaastьnuud xadaa sentiaabriiin 21 nei 19 çaasta, Piinsk goorodiiji ezelhen ba Lьvoov, myn tereşelen Saarna gooroduudiiji oficeerske gryyppenyydhee seberlene.

Çertkoovodo sag zuuriin gorodskoi ypravleeniiiji hungalganuud

Çertkoov (Baruun Ukraiina), sentiaabriiin 21. Ysegelder, Çertkoov goorodoi azahuugşad bolbol eehediingee sag zuuriin gorodskoi ypravleeniiiji hungaba.

Ene goorodto xynzonoi 70 garan proceentenь ukraiincanuud baibaşji haanь, 20 zilei torşo soo ende poolьsko şliaaxtiin tabimalnuud xuuli zasagiiji bariza baihan jym. Poolьsko gradopraviitelьnyyd xadaa Ukraiinska hurguulinuudiiji xaahan, tyrel xeleeree xelexiijinь ukraiincanuudiiji xorihon baina.

Sag zuuriin gorodskoi ypravleeniiiji hungalganuudta zoriuulagdahan suglaanda, Çertkoovoi azahuugşad xadaa aradai ton jixe praazdnigta jirehen şingieer suglarahan baina. Hungaltanuudai bolhon baişan bolbol tuguudaar ba transparaantnuudaar şimegdenxei. Nyxer Staalinai, Soveed praviitelьstviin tolgoi nyxer Moolotovoi ba Ulaan Aarmiiin aldarta xytelberilegşe nyxer Voroşiilovoi portreedyyd xaaxaanagyi xaragdana.

Sag zuuriin gorodskoi ypravleeniiin tyryylegşeer nyxer Oçeretiaan, negen hanalaar hungagdaba.

Suglaan deere yge xelegşed xadaa sengelig xyxiyyn şine baidalai exilhen tuxai ton jixe bajartaigaar xelebed.

Sag zuuriin gorodskoi ypravleeni bolbol xynzonoi ugaa jixe demzelge doro, eehediingee ujalganuudiiji dyyrgelgede orobo. Goorodto gurimuud baiguulagdana, promiişlenne predprijaatinuudai xydelmerinyyd hergeen tabigdana. Poliaaguudaar handargagdahan xyyrgenyydiiji şineer tabilgiin xydelmerinyyd exiibe. Yni udaan xaalgatai baihan magaziinuud neegdebe.

Gorodskoi ypravleenide niutagainь olontooto xynyyd hungagdaba. Sag zuuriin gorodskoi ypravleeniiin tyryylegşe Oçeretiaan bolbol azahuugşadtai xaluunaar xeereldene, tedenei olon tooto asuudalnuudta todoor xariuusana. (TASS).

SESEN ŞIIDXEBERI

Baruun Ukraiiniin ba Baruun Beloryyssiiin arad zoniiji xamagaalalgadaa abxa gehen, Soveed praviitelьstviin şiidxeberi bolbol leeninske-staalinska nacicnaalьna poliitikiiji bodoto deerenь bejelyylge myn.

Sentiaabriiin 17-noi yder raadiogoor nyxer V. M. Moolotovoi xelehen yge xadaa manai socialiis oronoi syleete arad ba byxii delxein progressiivne xyntyreltenөөr haişaagdaza, omogorxoloor ugtagdahan baina.

Geroiiçeska Ulaan Aarmi bolbol Poolьşodo azahuudag, axadyygei negeşuhata — Baruun Ukraiiniin ba Baruun Beloryyssiiin xynzoniiji xamagaalalgadaa abxa gehen xemzeejabuulgiiji bejelyylxedee, discipliine, erezorig ba geroiizm xaruulna, xaruulxaşji baina. Ynen sexeer xydelmerilze, tereegeeree, Ulaan Aarmidaa tuhalxa gehen, nyxer Moolotovoi uriaada bodoto xeregyydeer xariuusaxabdi.

Aguu jixe Staalin mandag!

Petroov—„Promkopiit" promarteelei tyryylegşe.

ARADAI XYSEL

Aguujixe Staalinai soraatnig—Soveed praviitelьstviin tolgoi nyxer V.M. Moolotovoi raadiogoor xelehen ygiijinь Buriaad-Mongoloi promesloovo-koperaaciin xydelmerişed, xydelmerilegşed ton jixe zorigzolgo ba bajarlalgaar ugtaba.

Manai praviitelьstviin şiidxeberi bolbol zuundalamillioonno Soveed aradai xyselenь myn. Xydelmerişen-Tariaaşanai socialiis gyrenei gadaadiin Staalinska sesen poliitikiin gaixamşag ilaltanь, yşee daxin byxedelxei deere demonstraacalagdana. Axadyygei negeşuhata—Baruun Ukraiiniin ba Baruun Beloryyssiiin xynzonoi azabaidal ba zeeriiijinь xamagaalalga xadaa istoriiçeska ba internacionaalьna sobiiti bolno.

Manai aldarta Ulaan Aarmi bolbol, eeriingee aguujixe syleelelgiin zorilgiiji geroiiçeskaar, xyndeteigeer bejelyylen, geroiizm ba disciplinniin gaixamşagta zişeeji xaruulhan ba xaruulhaar baina. Tere xadaa eeriingee gabijaata xeregyydeer, byxedelxein azalşadiiji bajasuulna, zorigzuulna ebderşegyi negedelde uriaalna.

Bidenei zorilgo xadaa socialiis exe oronoigoo xyseşadaliijinь ulam byri bexizyylxiin tylee ynen sexeer ba ynexeer staxaanovskaar xydelmerilxe, yiledberiiin froontnuud deere şine şine amzaltanuudiiji tuilaxa ba tedeniiji ulam yrgedxexe, jixedxexe ujalgataibdi. Өөhediingee mobilizacioonno belen bailgiiji ulam byri şangadxalga—bidenei ariuun ujalga.

Bi xadaa mlaadşa komandiir baihan tula, eehediingee kollektiivei dunda, oboroonno xydelmeriiji erşemteigeer jabuulxa ujalgiiji abnab. Predprijaatinuud, yçrezdeeninyyd, kolxoozuud byxende oboroonno xydelmeriiji ulam yrgedxexe şuxala.

A. ANDOOXINOV—Burmoogopromsojuuzai yiledberiinь seektoriiji daagşa

MINII BAJAR

Soveed praviitelьstviin tolgoi ba Gadaada Xeregyydei Narkoom nyxer Moolotovoi xandalgiiji duulaad baixadaa, bi xadaa byxii Soveed aradtajaa xamta, ene sesen poliitikiiji jixete haişaan, xaluunaar amarşalnab.

Agitaator tuladaa, tus medeeseliiji eeriingee uçaastogai hungagşadta yrgeneer taniilsuulza bainab.

Hungagşadai dunda agitacioonno-maassova xydelmeriiji haitar jabuulza, bolxojoo baigaa hungaltanuudta erximeer beledxexe ujalga abnab.

D. Titoov—Burmontoorgiin partiiina organizaaciin agitaator

Buriaad-Mongoloi hurgagşad—oordenton ba otliiçniguudai slioot neegdeee

Ysegelder, ydeşiin 6 çaasta, orod draamiin gyrenei teaatr soo, Buriaad-Mongoloi hurgagşad—oordenton ba otliiçniguudai sliioodoi tyryyşiin zasedaani neegdebe. Sliood deere suglaragşad—manai respyyblikiin tyryy hurgagşad xadaa huralsalai yngeregşe zilei itooguud ba huralsalai ene zilei zorilgonuud tuxai BMASSR-ei gegeerelei narkoom nyx. Baaxanovai dokladiiji sonoshon baina.

Sliood bolbol xojor yderei torşo soo xydelmerilxe baina. Sliioodoi xydelmeriiin todorxoi otçooduud udaadaxi noomernuudta ygtexe.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Бурят-Монгол АССР-эй һургуулинуудай габияата багшанарай нэрэзэргые олгохо тухай

Педагогическа ажал-ябуулгада эрхим габияагай тvлөө, vхибvvдые коммунистическэ хvмvvжvvлэлгын хэрэгтэ vндэр мастерствогой тvлөө—БМАССР-эй һургуулинуудай габияата багшанарай нэрэзэргые олгохо:

Питерский Ефим Тимофеевичдэ—Закаминай аймагай, Vлэкчэнэй дунда һургуулиин биологи ба химиин һургагша.

Краскова Мария Ивановнада — Улан-Удэ городой, Центральна районой, № 6 һургуулиин һургагша.

Дугарова Жана Цыденовнада—Хориин аймагай, Кэжэнгын дунда һургуулиин һургагша.

Баханов Трофим Васильевичдэ—багшанарай Кяхтын институдэй һуралсалай частиие эрхилэгшэ.

Плюснина Глафира Христофоровнада—Кяхтын районой Кяхтын НСШ-гэй директор.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тvрvvлэгшэ Г. БЕЛЬГАЕВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь О. ИНКЕЕВА.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй байшан.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Бутят-Монгол АССР-эй эрхим багшанарые шагнаха тухай

Һурагшадай успеваемостиин талаар, эрхим показательнуудые туйлаһанайнь ба общественнэ, мvн тэрэшэлэн политическэ ажабайдалда активна хабаадаһанайнь, һуралсалай хvмvvжvvлгын хvдэлмэринvvдые һайнаар табиһанайнь тvлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хvндэтэ грамотануудаар шагнаха:

1. **Алимов Галей Ахметовичие** — Улан-Удэ городой Центральна районой, рай-ОНО-гой эрхилэгшэ байһан, мvнөө БМАССР-эй Наркомпросой эхин һургуулинуудай управлениин начальник.

2. **Бурхинов Бато Молоновичие**—Закаминай аймагай Vлэгшэнэй дунда һургуулиин эхин классануудай һургагша.

3. **Гороховская Мария Ильиничнае** —Тарбагатайн районой Б-Куналиин НСШ-гэй һургагша.

4. **Дубровская Августина Вениаминовнае**—БМАССР-эй Наркомпросой эхин һургуулинуудай Управлениин инспектор.

5. **Дроздов Константин Матвеевичие** — Баргажанай аймагай, Баргажанай дунда һургуулиин директор.

6. **Дашипылов Дугар Доржеевичие**—Закаминай аймагай Хужарай эхин һургуулиин һургагша.

7. **Еськина Серафима Алексеевнае**—Улан-Удэ городой, Пригородно районой, № 5 эхин һургуулиин эрхилэгшэ.

8. **Курдикова Александра Николаевнае**—Яруунын аймагай Романовска НСШ—гэй эхин классуудай һургагша.

9. **Краснова Наталия Петровнае**—Улан-Удэ городой, №16 дунда һургуулиин директор.

10. **Михалева Алесандра Дмитриевнае**—Хойто - Байгалай аймагай эвенкийскэ эхин һургуулиин һургагша.

11. **Мяготина Антонина Захаровнае**—Зэдын аймагай, Петропавловска дунда һургуулиин һургагша.

12. **Мурзин Константин Александровичие** — Загарайн аймагай, Унэгэтэйн дунда һургуулиин һургагша.

13. **Мантатов Владимир Михайловичие** — Мухар-Шэбэрэй районой рай-ОНО-гой эрхилэгшэ.

14. **Митыпов Чимит Митыповичие**—Бичурай районой, Шэбэртын НСШ-гэй географиин һургагша.

15. **Николаева Ксени Григорьевнае**—Улан-Удэ городой, №3 дундаһургуулиин һургагша.

16. **Намсараев Надмид Намсараевичие**—Хориин аймагай Кэжэнгын дунда һургуулиин директор ба биологин һургагша.

17. **Петухов Илья Николаевичие**—Тvнхэнэй аймагай, Айм-ОНО—гой эрхилэгшэ.

18. **Попов Иннокентий Григорьевичие**—Кабанскын районой, Кабанскын дунда һургуулиин директор баород хэлэнэй һургагша.

19. **Петров Акексей Павловичие**—Селенгын аймагай, Тохойн эхин һургуулинн эрхилэгшэ.

20. **Романовский Яков Назаровичие** —Улан-Удэ городой, Железнодорожно районой, № 40 һургуулиин һуралсалай частиие эрхилэгшэ ба физикын һургагша.

21. **Сороковикова Наталия Сергеевнае**—Тунхэнэй аймагай Хэрэнэй дунда һургуулиин 3-дахи классай һургагша.

22. **Смирнова Мавра Васильевнае** — Мухар - Шэбэрэй районой,Подлапатинска НСШ-гэй һургагша.

23. **Семенова Ксения Петровнае**—Улан-Удэ городой, №2 дунда һургуулиин һургагша.

24. **Толкачев Иван Ивановичие**—Бичурай районой, Окино-Ключевскэ НСШ-гэй биологиин һургагша.

25. **Уральский Михаил Васильевичие**—Улан-Удэ городой №1 дунда һургуулиин военно хэрэгэй һургагша.

26. **Шоболов Василий Сергеевичие**—Зэдын аймагай, Гэгээтэйн НСШ-гэй директор баород хэлэнэй һургагша.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тvрvvлэгшэ Г. ВЕЛЬГАЕВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй президиумэй секретарь О. ИНКЕЕВА.

SENGELIG XYXIYYN ŞINE BAIDAL EXILBE

Stolbcii (Baruun Beloryyssi), sentiaabriiin 21. Hajaxan, Kolosoov geze pograniiçna staancada, ulaan tuguudaar şimegdehen, „Baruun niu'aguudai azalşadta bajar" gehen bişegtei aarka ylgegdehen baina. Ene aarka xadaa Beloryysske gazariiji xo'or talada xubaaxaa bolioo. Aldarta Ulaan Aarmi bolbol əehediingəə negeşuhata axadyyner beloryyssyydiiji poolьsko paanuud ba magnaaduudai buzar abarganuudhaa syləəlbe.

Stolbcii goorodto sengelig xyxiyyn şine baidal burjalba. Sag zuuriin gorodskoi ypravleeni baiguulagdaba, terenei sostaavtanь, niutagai tariaaşan Şastaak, gorodskoi vraaç Grinbeerg ba busad orobo.

Ysegelder goorod totor taraahan əəriingəə tyryyşiin tog tooldo, ypravleeni xadaa xynzondo, tusagaar zaxiraltiin garaxiin urdatee tovaarnuudiiji tyleigede, soveed ba tereşelen poolьsko myngenyyd abtaxa baina geze medyylbe. Ypravleeni xadaa byxii predprijaatinuud, yçrezdeeninyyd ba laavkanuudta normaalьna xydelmerinyydii organizovaalxiiji goorodoi xynzoniiji uriaalna. Gurimiiji demzexe talaar hain duranai otriaaduud bii bolgogdobo, tedeende, goorodoi şuxala objeektnyydiiji xamagaalalga daalgagdana.

Goorodto 5-mianganai miiting ba demonstraaca bolhon baina.

Xeden olon dereevninyydte tariaaşadai komiteedyyd bii bolgogdobo. Staarii Serzaan dereevniiin tariaaşad bolbol azalşa tariaaşadai azana baidaliiji debzyylxede zoriuulagdahan, sag zuurai niutagai ypravleeniiin xemzeenyydiiji bajartaigaar amarşalna.

Tariaaşad xadaa nyxer Staalinda elьgeehen əehediingəə bişegte iigeze bişene:

„Byxe delxein darlagdahan aradai voozdь ba bagşa aguujixe Staalinda manai dylete bajar, Baruun Beloryyssiiin azalşadiiji poolьsko darlaltahaa syləəlhenei tyləə spasibo".

Ysegelder, olon zilei torşo soo azalgyi baihan 150 şaxuu xynyyd xadaa pooçta, tymer zamai staanca ba goorodoi busa yçrezdeeninyydte xydelxejəə ton jixe bajartaigaar oşobod. (TASS),

Ulaan Aarmi—syləə ба zol zargaliiji asarana

Ulaan tugta negedegeer otdeelьne aa mi, sentiaabriiin 21. (TASS). Ulaan tugta negedegeer otdeelьne aarmiiin bojeecyyd, komandiirnuud ba politxydelmerilegş d bolbol Baruun Ukraiina ba Baruun Beloryyssiiin negeşuhata axadyynerte tuhalxa tuxai Soveed praviitelьstviin şiidxeberiiiji xaluunaar zybşen xelsene.

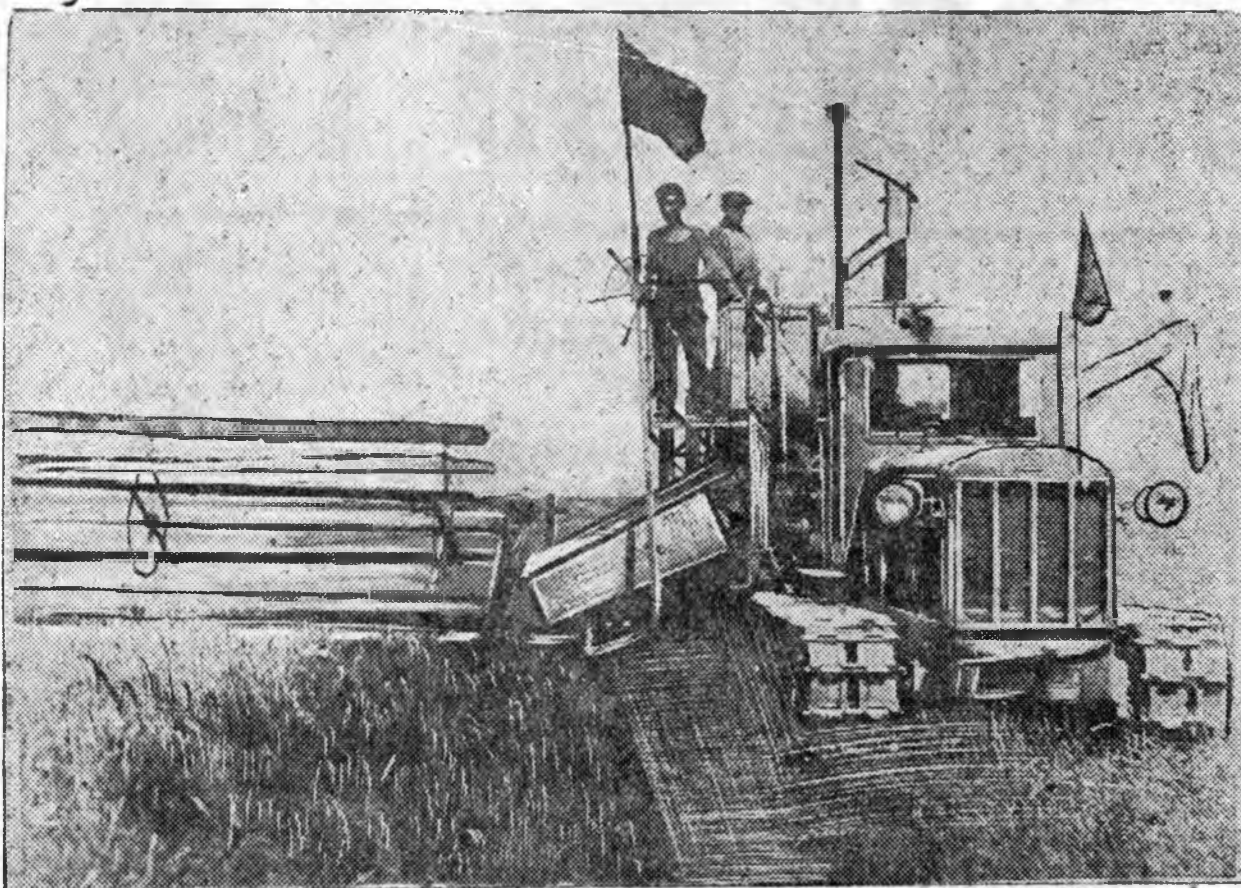
RKKA-gei generaalьna ştaabai operativna medee byxen, poolьsko xaşaltahaa syləəlegdehen, Baruun Ukraiinin ba Baruun Beloryyssiiin azalşadtai ulaan bojeecyydei bajartaigaar uulzahan tuxai medeesei byxen xadaa, bygedeniitiin bajariiji busalgana.

N-ske çaastiiin miiting deere, Soveed Sojuuzai geroi Boçkarioov vestypaalba. Nyxer Boçkarioov iigeze xelebe:

—Ulaan Aarmi bolbol Soveed praviitelьstvaar tabigdahan zorilgonuudiiji ynen sexeer dyyrgene. Ene bolbol Baruun Ukraiinin ba Baruun Beloryyssiiin darlagdahan araduudta miirne azabaidaliiji, erxesyləəji ba zol zargaliiji xangana. Bidener, Ulaantugta negedegeer otdeelьne aarmiiin bojeecyyd ba komandiirnuud xadaa socialiis Exe oronoi sviaşçeenne xilenyydiiji xamagaalxaar xezeedeş belemdi geze Soveed praviitelьstviiji ba tyrel nyxer Staaliniiji naiduulnabdi.

Miitingnyyd ba ulaan armeiske suglaanuudta, bojeecyyd bolbol əehediingəə bojevoi belen baihiiji yrgexe gehen ujalganuudiiji abba. Ene zilde, udaan bolzorto amaraltada gargagdahan olon tooto ulaanarmeicyyd xadaa Primoorsko xizaarai kolxoozuud, predprijaatinuud ba şine bariiganuudta xydelxejəə ylexe geze şiidebe.

Bidener, Soveed Pomoorьhoo jabaxiiji duralnagyibdi, komandiir Stiiin medyylne, tiime deerehee halbaraza baigaa xizaarii bexizyylxiiji ylexemnai.

ZURAG DEERE: Respyyblikiin soloto kombainloor nyxer Tydeb Cerendorziijev (Kyrbiiin MTS) pooli deeree xydelmerilze baina.

СОХИГДООГVЙ ТАРЯАН—ХVСЭД ХУРЯАГДАҺАНДА ТООЛОГДОХОГVЙ

Таряа сохилгын бригадануудай соревнованида оролсое!

(Селенгын аймагай „Красный октябрь" колхозой таряа сохилгын бригадынхидай бэшэг)

Партиин Центральна Комитет ба ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет болбол „1939 оной ургаса хуряалгада ба хVдөө ажахын продуктануудые бэлэдхэлгэдэ бэлэдхэл тухай" тогтоол соогоо „..таряа хадажа эхилhэнэйгээ hVVлээр 3-4 хоноод, таряа сохилгые эхилхэ" гэжэ бVхы колхозууд, МТС-VVд, газартаряалангай органуудые уялгалhан байна. Бидэнэр хадаа парти ба правительствын энэ тогтоолые дVVргэхын тVлөө бVхы хэмжээнVVдые абаабди.

Бидэнэр, таряа сохилгые 10-аад хоногой торшодо ябуулжа байнабди. Хадаhан таряае бухалдань удаан хэбтVVлхэдэ адхардаг ба ургашадаг байна, энэ хадаа таряанай валовой сборые багадхадаг, колхозуудай ажалта VдэрнVVдэй өөрынь сэнгые багадхадаг байhыень мэдэрэжэ, колхознигууд болбол тон эмхитэйгээр, hайнаар хVдэлмэрилнэ.

Таряа сохилгые хадалгатай нэгэндоро эхилээбди. МVнөө, 130 гектар таряалангай ургасые сохижо дVVргээбди. Vлэгшэ 250 гектарайгаа сохилгые сёнтябриин 30 болотор дVVргэхэбди. Колхознигуудай таряа сохилгые тVргөөр дVVргэхые ехэтэ хVсэнэ. ХVдэлмэридөө эртэ гаранабди. Морожкино жалгада хVдэлмэрилжэ байхадаа, сайлахын ба хонохын тула деревнидээ бусадаг hэмди. Харин, мVнөө сагнай миин Vнгэрнэгvй, ТVкVн гэжэ газарта хонон байнабди.

Таряа сохилгые удаарууулхые, хVдэлмэридөө харюусалгагVйгөөр хандахые hэдэгшэдтэй эрид тэмэсэлнVVдые ябуулха гэжэ, манай колхознигууд хадаа Vйлэдбэриингөө совещани дээрэ тогтоохон байна.

ХVдэлмэриhөө гээгдэгшэд ба прогулщигуудые штрафалнабди, тэдэнэй ябадалые Vйлэдбэриингөө совещани ба колхозой правлениин заседани дээрэ хэлсэдэгэбди. МVнөө, манай колхоздо ажалhаа гээгдэдэг хVнVVд ба прогулщигууд Vгы шахуу болонхой.

ГVрэнэй урдахи уялгануудые дVVргэлгэ хадаа—колхозуудай тVрVVшын уялга мVн. Тиимэhээ, бидэнэр болбол таряа хадалга, hVрилэлгэ ба сохилгын хVдэлмэринVVдые ябуулхатаяа хамта, МТС-ын хVдэлмэринVVдэй тVлөө натуроплата Заготзерногой пунктда тушаалгые эмхидхээбди. МVнөө, 250 центнер hайн шанартай таряае бэлэдхэлгын пунктда тушаагаад байнабди. 3 колхознигуудай составтай звено хадаа 9 тэргээр таряа тушаалгые ябуулжа Vргэлжэлhөөр байна.

Бидэнэр болбол гVрэндэ таряа тушаалгын уялгые сентябриии 25 да, таряа сохилгые сентябриин 30-да дVVргэхэ ба Vрэhэ хаалгые, доход хубаалгые жэшээтэ hайнаар Vнгэргэхэ гэжэ уялга абанабди.

Таряа сохилгые, гVрэндэ таряа тушаалгые бригада ба колхоз бVхэндэ ойрын сагта, эрхимээр дVVргэхын тVлөө социалистическэ соревнованида оролсохыень, нэгэшье ороohые гээлгэ хадаа бVхэли жэлэймнай оролдостой хVдэлмэридэ хохидол VзVVлхэ байhыень хэзээ бVхэндэ hанажа, таряанай гээлтэтэй эрид тэмэсэл ябуулхыень—таряа сохилгын бригадануудта хVдэлмэрилжэ байгаа бVхы колхознигуудые уряаланабди.

Хэрэгэй амжалтанууд болбол бригаданууд ба колхознигуудай хоорондо соревнованиие Vргэнөөр дэлгэрVVлгэhээ ба таряа сохилгын хVдэлмэриие зVбөөр эмхидхэлгэhээ дулдыдаха байна.

НVхэд колхознигууд! Молотилкые нэгэшье минута соо миин байлгангVй, харин сутка бVридэ 20 часhаа доошо бэшэ хVдэлмэрилVVлхээр хараалжа, тогууд дээрээ ажалаа эмхидхэгты. Молотилько бригадануудай республиканска соревнованида оролсогты! Сохилгые ойрын VдэрнVVдтэ эрхимээр дVVргэхын тVлөө, Иркутска ба Читинскэ областьнуудтай баталhан соцсоревнованида абаhан уялгануудаа болзорhоонь уридэрхимээр дVVргэхын тVлөө тэмэсэе!

П. Малков—„БДО-34" молотилкын машинист.

А. Малков—таряа сохилгын бригадын бригадир

А. Какорин—колхозой тVрVVлэгшэ.

Таряа сохилгын бригадын стахановцууд:

М. Малков, П. Кузьмин,
П. Малков, И. Брянский,
Ф. Малков, В. Брянский,

БМАССР-эй Совнаркомдо

Һаяхан, БМАССР-эй Совнарком болбол өөрынгөө ба ВКП(б)-эйн Обкомой июниин 14-нэй, июниин 25-най тогтоолнуудай, мVн тэрэшэлэн хэдэн олон заабаринуудайнгаа дVVргэлтые шалгажа Vзөөд, шэнэ ургасые тушаан абалгада бэлэдхэлые Востокзаготзерноогой Бурят-Монголой конторын хVдэлмэри хангаагVй байhыень тэмдэглэбэ. Зарим шэнэ барилганууд ба хуушан помещенинVVдэй ремонт тон hулаар ябуулагдана, складай помещенинVVдтэ ремонт ба дезинфекци хэлгэ Vшөө мVнөө хVртэр дVVргэгдээгVй. Варгажанда шэнэ складай барилга таhалдахын туйлда хVргэгдэhэн ба таряа хатаадаг шэнэ сарайнуудые барилга самотекто табигдаад байна. Энээнэй барилга Харлукда Vшөө эхилээдVй ба тэрэ болбол Загарайда—71%, Саянтада—21%, Улан Удэдэ—48%, Онохойдо—66% дVVргэгдээд байна. ШэгнVVрнVVд (илангаяа Баргажанда) хVсэд бэлэн бэшэ. Таряа тушаагшадые культурнаар обслуживалха хэмжээнVVд ябуулагданагVй. Эдэ бVхы хадаа Востокзаготзерногой Бурят-Монголой конторые эрхилэгшэ нVхэр Мешеряковой ба Заготзерногой тушаан абалгын пунктнуудай хVтэлбэрилэгшэдэй оперативна бэшэ хVтэлбэриhөө ба хангалтагVй хVдэлмэриhөө болоо,—гэбэ.

Эдэ бVхые хараада абажа, БМАССР-эй Арадай Комиссаралай Соведэй тогтоохонь хадаа:

1. Востокзаготзерноогой Бурят-Монголой конторые эрхилэгшэ нVх. Мешеряковто, БМАССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн Обкомой, 1939 оной июниин 14-нэй тогтоолые дVVргээгVйнь тVлөө выговор соносхохо.

2. НVх. Мешеряковые доорo дурсагдагша ёhoор уялгалха:

а) складуудай ремонт, тэрэнэй дезинфекциие ба шэгнVVрнVVдэй ремонтые энэ оной сентябриин 20-до дVVргэхэ;

б) шэнэ складуудай ба таряа хатаадаг сарайнуудай барилгые 1939 оной октябриин 1-дэ дVVргэхэ;

в) тушаан абалгын бVхы пунктнуудта колхознигуудай гэрнVVдые улаан булангуудтайгаар бэлэдхэхэ;

г) аппарадайнгаа харюусалгата хVдэлмэрилэгшэдые шэнэ ургаса тушаан абалгада бэлэдхэлые шалгажа Vзэхын ба тэдээндэ туhаламжа VзVVлхын тула бэлэдхэлгын пунктнуудта командироваалха.

3. Загарайн (нVх. Носкин), Тарбагатайн (нVх. Матвеев) ба Баргажанай (нVх. Бертунов) аймагуудай гVйсэдхэхэ комитедVVдэй тVрVVлэгшэнэрые, ороohоной складуудай ба сарайнуудай барилгануудые хVдэлмэришэлэй хVсөөр хангахыень уялгалха.

Хуряалгые удаарууулна

Загарай, сентябрь 22. (Телефоноор абтаба). Тельманэй (Ново-брянь) ба Ленинэй (Старо-Брянь) нэрэмжэтэ колхозууд болбол энэ жэлэй ургаса хуряалгые удаарууулжа байна. Эдэ хоёр колхозуудта хVдэлмэрилhэн Ново-Брянска МТС-ын камбайнанууд планаа дVVргээгVй, жаткануудань холо дутуутайгаар хэрэглэгдэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь тVрVVлэгшэ нVхэр Тютрин) болбол 600-гаад шахуу гектар ороohото культурануудай ургасые Vшөө мVнөө хVртэр хуряагаадVй. Картовкань мVн лэ хVсэд хуряагдаагVй байна.

Хуряалгые удаарууулгаараа, Ново-Брянска МТС-ые ба бVхы Загарайн аймагые гэдэргэ татажа байhан эдэ хоёр томонууд колхозууд болбол хуряалгые ойрын VдэрнVVдтэ дVVргэхын тVлөө эрид хэмжээнVVдые абаха уялгатай..

ТЮТРИН.

Шэнэ алфавидта hургаха примернэ план

Бурят-Монголой эхин ба дунда hургуулиин hурагшад болбол энэ жэлдэ өөрынгөө тVрэлхи хэлые анха тVрVVн ород алфавит дээрэ Vзэжэ захалhан байна.

Шэнэ алфавидта оролготой хамта, бурят-монгол хэлэнэй бэшэгэй дVримVVд нилээд хубилалсаhан тула, hурагшадые гансал алфавидтай танилсуулаад дVVрэхэ бэшэ, класс классай hурагшадай шадаха зэргээрэнь бэшэгэй дVримVVдэй основотой танилсуулха ёhотой болоно.

Энэ хVдэлмэриие hурзгшанар болбол тон hайнаар табигдаhан планай ёhoор ябуулжа, саашань тVрэлхи хэлэнэйнгээ программые дVVргэхэ ябадалаа хойшо татахагVй ёhотой байhаниинь тэдэнэй тVрVVшын шухала зорилго болохо ушартай.

ЗVгөөр, мVнөө Vедэ шэнэ алфавит дээрэ программа, учебник гэхэ мэтэ гараадVй байhан дээрэhээ, hурагшадые шэнэ алфавит ба бэшэгэй дVримэй основатой танилсуулха хVдэлмэриие сохом яажа бэелVVлхэ ба ямар планай ё[...] ябуулха ёhотой байhан [...] хайдаа ехэнхи hургагш[...] зVгhөө ядалдаха зVйл[...] олон ушарна гэжэ хVдөө [...] гуулинуудhаа мэдээсэнэ.

Тиимэ тула, hургагшан[...] Эрдэм шадабариинь дээш[...] хэ бурят-монголой Инсти[...] хадаа бурят эхин hург[...] нуудта шэнэ алфавит ба б[...] гэй дVримVVдэй основые та[...] суулха тухай доро Vгтэhэ[...] шээтэ (примернэ) план таб[...] Энэ примернэ план хадаа [...] рят эхин hургуулинуудта [...] нэ алфавит дээрэ Vзэлгэ т[...] манай институдай гарг[...] (автор Мижидон Д. М.) м[...] дическа бэшэгтэ нэмэлтэ [...] териал болгон табигдаба[...] гөөр, энэ примернэ план [...] Vгтэhэн теманVVдэй зари[...] дань Vзэжэ дVVргэгдэhэн б[...] болобошье, саашанхи хVд[...] ридөө системыень тус пл[...] ёhoор болгожо дабтан [...] гуулхада болоно.

Бурят эхин hургуули[...] III ба IV классай hурагш[...] шэнэ алфавит ба бэшэгэй[...] римVVдэй основатой та[...] суулха примернэ план.

№№ темэ	ТЕМЭ БА РАЗДЕЛНVVД	Сагай хэм[...] (часы) II кл.	III кл.
1.	**Алфавидай состав:**	8	6
	а) нэгэдэхи группа VзэгVVд: Аа, Оо, Хх, Кк, Д, М;		
	б) Хоёрдохи группа VзэгVVд: Бб, Лл, Жж, Цц, Шш, Фф, Зз, П, Т г. м;		
	в) Гурбадахи группа VзэгVVд: Вв, Ии, Уу, Рр, Сс, Чч, Г, Н, д, п, т;		
	г) Дурбэдэхи группа VзэгVVд: щ, ы, й;		
	д) Табадахи группа VзэгVVд: Яя, Ее, Ёё, Юю;		
	е) Зургаадахи группа VзэгVVд: Һh, Өөөө, Vv;		
	ж) Долоодохи группа VзэгVVд: ь-ъ		
2.	**Хэлэхэдэ бэрхэтэй абяанууд (VзэгVVд)**	4	2
	а) h, с, х абяануудые хэрэглэхэ тухай;		
	б) ц, ч, щ, в, ф, к абяануудые хэрэглэхэ тухай;		
	в) б—в, п—ф, с—ц ш—щ—ч, к—х зVб хэлэжэ hуралга		
3.	**Алфавидай порядок:**	3	2
	а) Алфавидай порядок сээжэлдVVлхэ.		
4.	**Аялган абянууд (VзэгVVд):**	6	4
	а) Тvргэн аялганууд: а, о, э, у, v, и, й;		
	б) Удаан аялганууд: аа, оо, ээ, уу, vv, ии, оо, ы;		
	в) Иотированна удаан аялганууд: Яа, ёо, еэ, еө, юу;		
	д) Дифтонгнууд: ай, ой, эй, vй, уй;		
5.	**Хашалган абяанууд (VзэгVVд):**	3	2
	а) Хашалгануудай составта ямар хубилалта болоhон тухай (j;щ);		
	б) БVхы хашалган абяануудтай танилсуулха;		
6.	**Аялгануудай тааралдал:**	—	4
	а) Аялгануудай тааралдал (эрэ эмэ аялганууд);		
	б) Аялгануудай hубарил;		
	в) Аялгануудай нугарал;		
7.	**Абтаhан VгэнVVдые бэшэхэ дVримVVд:**	4	6
	а) Абтаhан VгэнVVдэй ударени (сохилто);		
	б) Өөрын нэрэнVVдые бэшэхэ дVримVVд;		
	в) Абтаhан Vгын hVVд бэшэхэ дVримVVд;		
	г) Абтаhан VгэнVVдые зохилдуулха ба хамаадуулха тухай (3, 4 классуудта).		
	Хамта:	28	26

Эдэ темэнVVдэй ёhoор яажа хVдэлмэрилхэ тухай материалнуудыень ба заабариинь дээрэ заагдаhан методическа бэшэг соо Vгтэhэн байна. Тиимэ тула, тэрэ методическа бэшэг хадаа энэ планай ёhoор хVдэлмэрилхэдэ гол материал болохо ёhотой (Метод. бэшэг хара).

Энээнhээ саашанхи хVдэлмэринь хадаа тVрэлхи хэлэнэй программа ба учебнигVVдэй ёhoор планировалагдаха ушартай болоно. Шэнэ алфавит дээрэ гараhан программа ба учебнигVVдые hургуулинууд хадаа октябрь hараhаа эхилжэ абаха байна.

Энэ планда Vгтэhэн сагай хэмжээнVVд хадаа пример[...] планиие hургагшанар өө[...] дынгөө классай hурагша[...] шадаса дээрэhээ хараадуул[...] бага болгоходонь болохо [...] МVн 6-дахи пунктда заагд[...] hан „Аялгануудай тааралда[...] —гэжэ темые хоёрдохи кл[...] сай hурагшад программынг[...] ёhoор учебник соо Vгтэh[...] материалаар Vзэхэ ёhот[...] байhан тула, сагайнь хэмж[...] табигдабагVй.

Нэгэдэхи классай hураг[...] hуралгын жэлэй эхин хах[...] соо бэшэгтэ hурангаа алфа[...] тай танилсаха байhан ту[...] энэ план соо нэгэдэхи кла[...] оробогVй.

И. У. У.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 2-44 отв. секретаря 3-28 Сельхозотдел — 7-55 отдел кадров — 3-07.

Типография Наркомместпрома БМАССР. Бурглавлит № 1772